

8 8 AGÜSTOS 2020 CUMARTESİ

Gündem

Yeni Safak

Yunanistan, Mısır ile sözde 'deniz yetki anlaşması' yaparak Doğu Akdeniz'deki saldırganlığını ileri boyuta taşıdı. Ankara anlaşma için 'yok hükmünde' derken uzmanlar bölgede son sözü Türkiye'nin söyleyeceğine dikkat çekiyor

Acilen MEB ilan edilmeli

Libya da tepkili

Libya Dışişleri Bakanlığı, Yunanistan ile Mısır arasında imzalandığı açıklanan sözde deniz yetki alanları sınırlandırma anlaşmasına tepki göstererek, "Libya'nın deniz haklarının ihlal edilmesine izin verilmeyeceği" uyarısında bulundu. Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Muhammed el-Kablavi, "Dışişleri Bakanlığı Libya'nın denizdeki haklarını ihlal edilmesinde hiçbir tarafın izin verilmeyeceğini vurgulamaktadır. Türkiye ile imzalandığımız (Deniz Yetki Alanlarının Sınırlanması İlişkin) Mutabakat Mektuplarını uygulamaya bağlılığımızı tekrar ediyoruz" açıklaması yaptı.

Bahçeşehir Üniversitesi Denizcilik ve Global Stratejiler Merkezi, Atina-Kahire anlaşmasının Türkiye'nin hukuki haklarını gasp ettiğini vurguladı. Merkeze yapılan açıklamada Türkiye'nin acilen MEB ilan etmesi gerektiği vurgulanarak şöyle denildi: "MEB'in bize ait olduğunu göstermek için bölgeye askeri gemi göndermek anlamlı bir çözüm yolu değildir. zira askeri gemiler her yerde özgürce eğitimlerini yürütebilmektedir. Bu bölgenin bize ait olduğunu göstermek ve haklarımızı sahip çıkmak için ivedilikle bölgeye sismik araştırma ya da sondaj gemisi göndermek gerekmektedir. Ayrıca, en önemlisi ise hiç vakit kaybetmeden İsrail ve Lübnan ile de anlaşma yapmıscasına Doğu Akdeniz'de ivedilikle MEB ilan edilmelidir."

Son sözü Türkiye söyler

Doğu Akdeniz'de Türkiye karşıtı cephe Yunanistan'ın etrafında toplanıyor. Mısır, Yunanistan ile deniz yetki alanları sınırlandırma anlaşması imzaladı. Akdeniz'de oluşturmaya çalışan korsan harita, Türkiye'nin Libya ile yaptığı deniz yetki anlaşması alanıyla çatışıyor. Üstelik Mısır, imza koyduğu son anlaşmayla birlikte Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetiminin Akdeniz'deki hak iddialarına uyarak 21 bin 500 kilometrelik deniz yetki alanını kaybetmiş oldu. Darbeci Sisi yönetimindeki Kahire ile Atina arasındaki görüşme Ankara sert tepki gösterdi. Dışişleri Bakanlığı, "Türkiye için yok hükmündedir" dediği anlaşmayı tanımadığını ilan etti. Türkiye'nin sismik arama ve sondaj gemileri, Akdeniz'deki faaliyetlerine devam edecek. Ankara, çıkarlarını 'sahada ve masada koruyacağını' duyururken Deniz Kuvvetleri, Türkiye karşıtı cephenin girişimine tatbikat ilanı ile meydan okudu. Savaş gemileri 10-11 Ağustos'ta Antalya açıklarında Rodos ve Meis adaları arasında atıştı tatbikat yapacak. 50 kişilik tatbikata ilişkin Navtex duyurusu geçtiğimiz günlerde 18 Ağustos olarak duyurulmuştu.

SULAR ÇOK İNSINACAK

Türkiye ile anlaşma yapabileceklerini söyleyerek Ege ve Akdeniz'de deniz yetki sınırlarını belirlemesi için Lahey'e gitmeyi teklif

eden Yunanistan Başbakanı Kiriakos Mitsotakis, aynı gün Mısır ile anlaşma yaptı. Ardından yaptığı açıklamada ileri boyuta taşıdı. Ankara anlaşma için 'yok hükmünde' derken uzmanlar bölgede son sözü Türkiye'nin söyleyeceğine dikkat çekiyor

edilen Yunanistan Başbakanı Kiriakos Mitsotakis, aynı gün Mısır ile anlaşma yaptı. Ardından yaptığı açıklamada ileri boyuta taşıdı. Ankara anlaşma için 'yok hükmünde' derken uzmanlar bölgede son sözü Türkiye'nin söyleyeceğine dikkat çekiyor

hukukun de güçlü olmak lazım. Bu aşamada sonra Dışişleri'nin işi güç; Yunan hâlâ 'görüşmeye hazır' diyor. Uluslararası Adalet Divanı'na gidelim dedikleri gün Mısır'la anlaşma yapıyorlar. Türkiye'yi haksız haksız haklarla hukukun dışına çıkarmaya çalışıyorlar. Dikkat etmek lazım."

LÜBNAN LİMAN VERELİM

"Türkiye'nin haklı tezi olan yarı kapalı denizlerde adaların kıta sahanlığı olmadığı ya da kıta sahanlığı olduğu tezine karşı Mısır ile Yunanistan'ın hamlesi son derece kısırtıcıdır. Türkiye'nin su an yapması gereken ilk hamle münhasır ekonomik bölge (MEB) ilan olmalıdır. İsrail ve Lübnan'la karşılıklı kıyıları var. Türkiye İsrail ve Lübnan ile anlaşma yapabilir. Türkiye zaten elindeki mevcut iki

Cemil Giresunlu

anlaşmayla Libya ve KKTC) MEB ilan edebilir. Batırlanacağı üzere Güney Kıbrıs 2004 yılında tek anlaşma ile MEB ilan etmişti. MEB ilan ederse tezlerimizi daha net koruyabiliriz. Türkiye Beyrut patlaması sonrası Lübnan'a bu teklifi giderse Lübnan hükümetine destek sağlar. Diğer yandan morali bozruk Lübnan'a destek için Mersin Limanı ile Kuzey Kıbrıs limanları Lübnan'a açılabilir. Bölgede Lübnan'a en yakın gelişmiş ülke biziz. Bu bir fırsattır, su an limana ihtiyacı var."

Bedelini öderler

Meis-Girit hattında Oruç Reis'i göreceğiz

Oruç Reis

Türkiye'nin Oruç Reis sismik araştırma gemisini Meis ile Girit güneyinde alana gönderdiğini duyurmasıyla Doğu Akdeniz'de gerilim tırmamıştı. Almanya'nın araya girmesiyle Cumhurbaşkanı Erdoğan, Atina ile diplomatik çözüm öncelikli olarak dikkat çekti. Yunanistan ile gerilimi tırmadın. Oruç Reis'in Meis-Girit hattında araştırma yapmayı planladığı, 21 Temmuz'da Navtex ile edilen saha da Yunanistan-Mısır anlaşmasına konu saha içerisinde bulunuyor. Doğu Akdeniz'de gerilimin doruğu düşürmek için Almanya'nın talebi üzerine görevle gitmeyen Oruç Reis gemisi, halen Antalya Körfezi'nde bekliyor. Oruç Reis'in araştırma faaliyeti için önümüzdeki günlerde bölgeye gönderilmesi söz konusu olmayacak. Barbaros Hayrettin Paşa sismik araştırma gemisi halen Dikrarpaz açıklarında araştırma faaliyetlerini yürüten Fatih sondaj gemisi Karadeniz'de Tuna-1 sahasında görevde. Yavuz sondaj gemisi ise Tuzluklu'daki bakım çalışmalarını ardından Doğu Akdeniz'de görevde devam edecek.

Yunanistan'ın Mısır'la yaptığı anlaşmanın gayrimenkul olduğunu söyleyen uluslararası hukuk uzmanı Prof. Dr. Selami Kuran, Türkiye'nin bundan sonraki adımın Lübnan ve İsrail ile anlaşmak olması gerektiğini kaydetti. Sahadaki gücün diplomasi ile güçlendirilmesi gerektiğine dikkat ceken Kuran, sunları söyledi: "Türkiye ile Libya'nın kıta sahanlığı hakkı devlet olmalarından buyana yani başlangıçtan beri var. Yapılan anlaşmaya iki ülkenin kıta sahanlığı belirlendi. Bu da hakkaniyet ilkesine göre ana kararların ortasıdır. Belirlenen alanlar da BM'de tescil edildi. Suan kayıt altında, ondan sonra yapılan anlaşmalar geçerli olmaz. İkinci bir anlaşma yaparsanız deniz sınırlarınız olması lazım. Mısır ile Yunanistan arasında yapılan anlaşma ise hukuksuz. Mısır ile Katar'ın deniz sınırlarını deniz sınırı yok. Yunanistan 'ben adalardan baslatıyorum' diyor, baslatamazlar, ana kara parçasından baslatılabilir. Asağıya doğru inemez, burada Türkiye kıta sahanlığı var. Türkiye'yi atlayarak Mısır ile anlaşma yapılamaz. 1982 BM Deniz Hukuku Sözleşmesi 72 ve 46. maddelerine göre, Uluslararası Adalet Divanı'nın bu konuda verdiği kararlara göre bu anlaşma hukuksuz. Türkiye anlaşmayı tanımadığını beyan etti. Bundan sonraki gelişmeler sahada olacak. Türkiye, Mısır ile Yunanistan'ın Doğu Akdeniz'de oluşturmaya çalıştığı hattı bloklamıştı. Bunu da anlaşmalara uygun biçimde yaptı. Yunanistan bir sonraki adım olarak Türkiye'nin nazımı yol açmak için gemi gönderiyor. Kıta sahanlığı ihlal edilirse Türkiye'nin anlaşmalardan doğan mesrû müdafaa hakkı çerçevesinde Yunan gücünü etkisiz hale getirme yetkisi var."

Selami Kuran

Deniz sınırı yok

Emekli Büyükelçi Dr. Özgür Çelikkol, Yunanistan'ın Mısır'la deniz sınırı bulunmadığına dikkat çekerek bölgede gerilimi artıran Atina-Kahire anlaşmasını şöyle yorumladı: "Yunanistan, Türkiye'yi kendi karasularına sıkıştırma politikasını Doğu Akdeniz'de uygulamaya çalışıyor. Bu yüzden Türkiye'nin tepkisi çok yerinde. Bu anlaşma yok sayılır diyorum çünkü Yunanistan'ın Mısır'la bir deniz sınırı yok. O bölge Türkiye'nin deniz yetki alanı ve Türkiye'nin kıta sahanlığı. Türkiye bunu Libya ile yaptığı anlaşma da tescil etmiş ve Birleşmiş Milletler'de bildirmiş durumda. İmzalanan bu anlaşmanın hukuki bir değeri yok. Anlaşma çatısmaya yol açabilir. Türkiye'nin bu konuda tavır söylemesi Türkiye, Yunanistan'ın kendi kıta sahanlığında uluslararası

Özgür Çelikkol

hukuka aykırı olarak hak iddia etmesini kabul etmedi ve etmeyecek. Türkiye, buranın kendisine ait olduğunu gösterecek girişimler de yapacaktır. Bu konunun Yunanistan ile Türkiye arasında bir çatışmaya dönüşme ihtimali ise Yunanistan'ın Türkiye'nin göstereceği tepkiye ve davranışlarına karşılık vereceği tepkiye bağlı. Mısır ise Türkiye yerine Yunanistan ile anlaşarak çok büyük bir deniz yetki alanı kaybetti. Mısır hükümetine en büyük tepkili Mısır halkı gösterecektir."

hukuka aykırı olarak hak iddia etmesini kabul etmedi ve etmeyecek. Türkiye, buranın kendisine ait olduğunu gösterecek girişimler de yapacaktır. Bu konunun Yunanistan ile Türkiye arasında bir çatışmaya dönüşme ihtimali ise Yunanistan'ın Türkiye'nin göstereceği tepkiye ve davranışlarına karşılık vereceği tepkiye bağlı. Mısır ise Türkiye yerine Yunanistan ile anlaşarak çok büyük bir deniz yetki alanı kaybetti. Mısır hükümetine en büyük tepkili Mısır halkı gösterecektir."

Erhan Tatar

Kimse gasp edemez

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Başbakanı Ersin Tatar, Türkiye'nin de KKTC'nin de Doğu Akdeniz'deki haklarının gaspedilmesine göz yummayacağını ifade etti. Yazılı açıklamasında Tatar, Yunanistan ile Mısır arasında sif Türkiye-Libya Mutabakatı'nı ortadan kaldırmak amacıyla imzalandan deniz anlaşmasının bu iki ülkenin hak, hukuk tanımlıklarının yeni bir örneği olduğunu belirtti. "Ancak su bilimselidir ki ne Türkiye ne de KKTC, Doğu Akdeniz'deki haklarının gaspedilmesine göz yummayacaktır" diyen Tatar, güçlü Türkiye'nin, Doğu Akdeniz'deki tüm oyunların bozabilecek kapasiteye sahip olduğunu, bu nun fiilen de görüldüğünü vurguladı. Tatar, "Umarız, bu iki ülke gereken mesajı alır ve Türkiye'nin haklarına el atmaya yetkenmezler" ifadelerini kullandı.